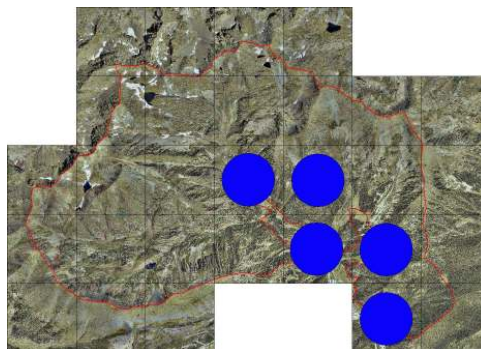

ATLES PRELIMINAR DELS MICROMAMÍFERS DEL PARC NATURAL COMUNAL DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA

A continuació s'inclou l'atles preliminar dels micromamífers del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa. A l'encapçalament de cada espècie s'indica, després dels noms comú i científic, el número i el percentatge de quadrats en què ha estat localitzada l'espècie, el nivell de protecció segons la legislació andorrana (*P*: espècies protegides; *NP*: espècies no protegides) i la categoria IUCN (*DD*: dades insuficients ; *LC*: preocupació menor; *NT*: quasi amenaçada). A més de la localització geogràfica de les dades obtingudes en quadrats Lambert 1x1, es donen algunes consideracions sobre els hàbitats on han estat detectades les diferents espècies. Cal recordar, però, que es tracta d'un document preliminar i, per tant, es pot veure modificat a partir de treballs futurs.

Talp *Talpa europaea* 5 q. / 17,24% / NP / DD

Espècie detectada en 5 quadrats (17,24%) de l'àrea d'estudi, principalment de la meitat est. Hem observat galeries atribuïbles a l'activitat d'aquesta espècie des dels medis herbacis del fons de vall del riu d'Arinsal fins als prats alpins dels sectors del pla de l'Estany i Montmantell. Habita indrets de sòl tou, però suficientment compacte perquè les galeries no s'ensorrin (Gosálbez, 1987; Román, J., 2002), fins a altituds pròximes als 2.000 m. Evita els indrets molt pedregosos, i probablement per aquest motiu sembla una espècie rara al sector de Comapedrosa. Es tracta, juntament amb el ratolí lleonat, de l'únic micromamífer detectat inclòs dins la categoria de dades insuficients (DD).

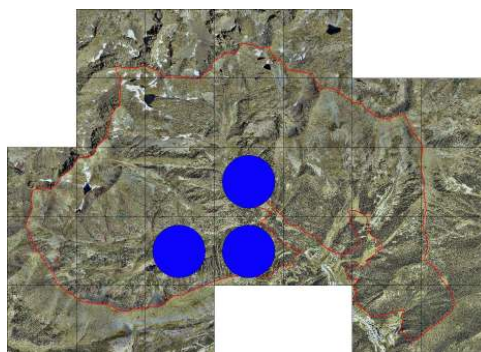

Mapa de distribució del talp (*Talpa europaea*)

Musaranya cuaquadrada *Sorex araneus*

3 q. / 10,34% / NP / LC

La musaranya cuaquadrada únicament ha estat citada en 3 quadrats (10,34%) de l'àrea d'estudi, bàsicament en marges de pedra i boscos de pi negre dels sectors de Comapedrosa i pla de l'Estany (Gosálbez, 1987). Tot i així, probablement es tracta del sorícid més abundant de l'àrea d'estudi, i pot ésser present en bona part dels medis forestals i rupícoles més humits. A Andorra i a Catalunya, l'espècie ha estat detectada fins als 2.300 m d'altitud (Gosálbez, 1987; López-Fuster, 2002).

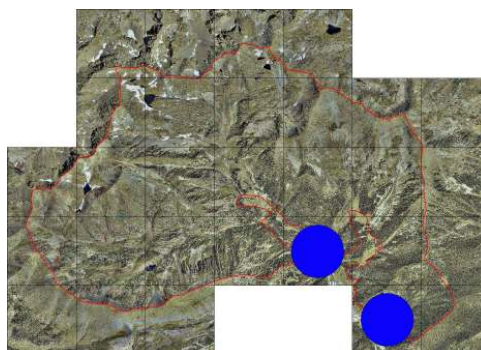

Mapa de distribució de la musaranya cuaquadrada (*Sorex araneus*)

Musaranya pirinenca d'aigua *Neomys fodiens*

2 q. / 6,90% / P / LC

La musaranya pirinenca d'aigua només ha estat localitzada a l'extrem sud-est de l'àrea d'estudi, concretament al riu d'Arinsal, a una altitud de 1.550 m (Aymerich, 2003). La seva presència, però, sembla probable també a la resta de rius de l'àrea d'estudi (pla de l'Estany, Comapedrosa, etc.), com a mínim als tolls de major mida de les parts més baixes. Espècie lligada a la presència de cursos d'aigua permanents, nets, ben oxigenats i rics en invertebrats aquàtics (Ventura, 2002).

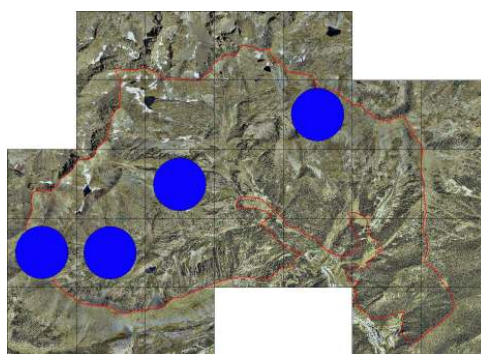

Mapa de distribució de la musaranya pirinenca d'aigua (*Neomys fodiens*)

Marmota *Marmota marmota*

4 q. / 13,79% / P / LC

Espècie originària dels Alps occidentals i Tatra, introduïda als Pirineus francesos a partir de l'any 1948 (Herrero i García-González, 2002). En l'actualitat, la població pirinenca ja supera els deu mil exemplars (Herrero i García-González, 2002). A l'àrea d'estudi, concretament al pla de l'Estany, es van alliberar diversos exemplars l'any 1982 (BIOCOM, 2001). No es constata la presència de cap nucli poblacional estable, però, fins l'any 2001, quan es detectaren diversos caus (8 entrades) prop de la font dels Miquelets, a una altitud aproximada de 2.400 m. Des de llavors, la marmota sembla en procés de creixement, tant pel que fa als efectius poblacionals com a l'àrea ocupada. El 31 d'agost del 2005, per exemple, vàrem detectar diversos caus, probablement abandonats, al sector de Montmantell. Espècie típica de prats supraforestals amb el sòl profund i tarteres de grans blocs o grans acúmuls rocosos, preferentment en orientacions sud o est.

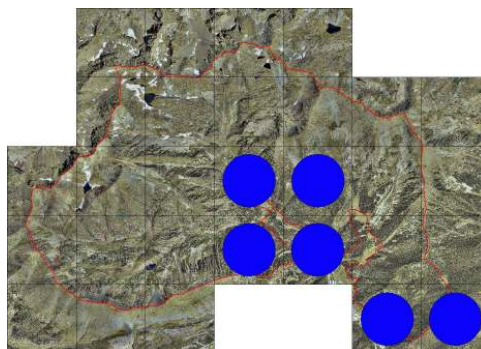

Mapa de distribució de la marmota (*Marmota marmota*)

Esquirol *Sciurus vulgaris*

6 q. / 20,69% / P / LC

Espècie típicament forestal i, per tant, present majoritàriament als extrems sud i est del parc, tant en pinedes de pi roig com de pi negre. Localitzada des de les zones més baixes fins al límit supraforestal. Sembla especialment abundant al solà de l'Avellanet, al bosc de la Tallada Nova i medis forestals propers, però cal tenir en compte que la seva distribució i abundància varien, de forma notable i periòdica, en funció dels cicles productius dels pins. Es tracta, juntament amb el ratolí de bosc, del micromamífer que ha estat detectat en un major número de quadrats Lambert 1x1 (6 quadrats; 20,69%).

Mapa de distribució de l'esquirol (*Sciurus vulgaris*)

Talpó roig *Clethrionomys glareolus* 1 q. / 3,45% / NP / LC

Espècie característica de medis forestals amb un sotabosc mitjanament dens i masses pedregoses (Gosálbez, 1987). La presència del talpó roig a l'àrea d'estudi només ha estat constatada en 1 quadrat Lambert (3,45%), però probablement presenta una distribució més àmplia. El 27 de juny del 2006 capturarem un exemplar prop del marge dret del riu Pollós, a una altitud aproximada de 1.600 m, en una petita clariana formada per formacions herbàcies, medis forestals (principalment caducifolis) i formacions rocoses (murs de pedra seca).

Mapa de distribució del talpó roig (*Clethrionomys glareolus*)

Talpó de tartera *Chionomys nivalis* 1 q. / 3,45% / P / NT

El talpó de tartera és l'únic micromamífer de l'àrea d'estudi que es considera dins la categoria IUCN Quasi Amenaçada (NT). Espècie lligada a la presència d'acúmul de blocs rocosos de mida gran, idealment tarteres. Només l'hem capturada, en dues ocasions (una l'any 2001 i l'altra el 2006), al baser de l'estany de les Truites, a una altitud aproximada de 2.300 m, en una tartera envoltada de prats alpins amb matollars d'abarset i nabiu uliginós, i alguns pins negres esparsos. La seva presència en altres dominis rocosos de l'espai, però, sembla molt probable.

Mapa de distribució del talpó de tartera (*Chionomys nivalis*)

Talpó pirinenc *Microtus gerbei* 1 q. / 3,45% / NP / LC

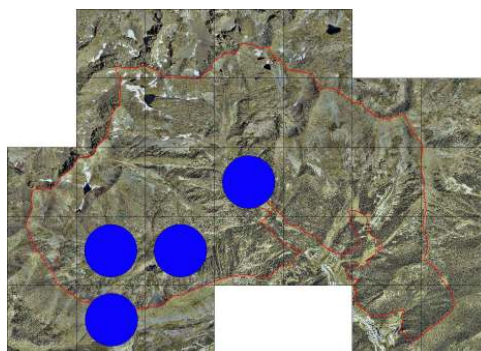
Només disposem d'una citació d'aquesta espècie a l'àrea d'estudi, que correspon a una captura realitzada a Arinsal, en prats de dall i marges de pedra, a una altitud de 1.550 m (Gosálbez, 1987). Als Pirineus ha estat detectada principalment en clarianes forestals entre els 800 i els 2.000 m d'altitud (Gosálbez i Luque-Larena, 2002). La seva distribució a l'àrea d'estudi semblaria, doncs, més important.

Mapa de distribució del talpó pirinenc (*Microtus gerbei*)

Talpó dels prats *Microtus arvalis* 4 q. / 13,79% / NP / LC

Espècie detectada en formacions herbàcies subalpines i alpines amb matolls dispersos, especialment d'abarset i ginebre, des dels 1.800 fins per sobre els 2.250 m. A la pleta de Comapedrosa, prop del refugi, hem observat, després de fondre's la neu, nombroses galeries utilitzades durant l'hivern i acúmul de productes vegetals (bulbs, etc.). Malgrat que només ha estat localitzat en 4 quadrats (13,79%), el talpó dels prats probablement és present a la majoria de medis herbàcids del parc, tant de la meitat oest, on ja ha estat detectat, com de la meitat est (coll de les Cases, Coma Aubosa, etc.).

Mapa de distribució del talpó dels prats (*Microtus arvalis*)

Ratolí lleonat *Apodemus flavicollis* 1 q. / 3,45% / NP / DD

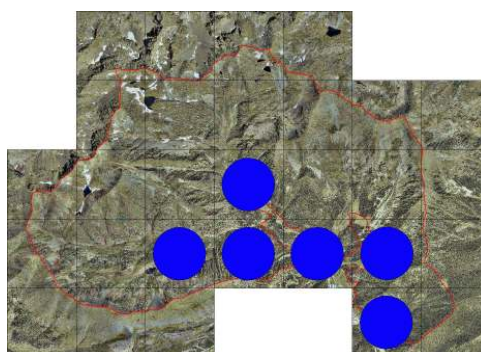
Espècie de requeriments forestals estrictes, que prefereix els boscos caducifolis humits (Arrizabalaga i Torre, 2002). Només l'hem capturada, l'any 2001, en un bosquet de ribera pròxim al riu Pollós. Es tracta, juntament amb el talp, de l'única espècie catalogada dins la categoria IUCN Dades insuficients (DD).

Mapa de distribució del ratolí lleonat (*Apodemus flavicollis*)

Ratolí de bosc *Apodemus sylvaticus* 6 q. / 20,69% / NP / LC

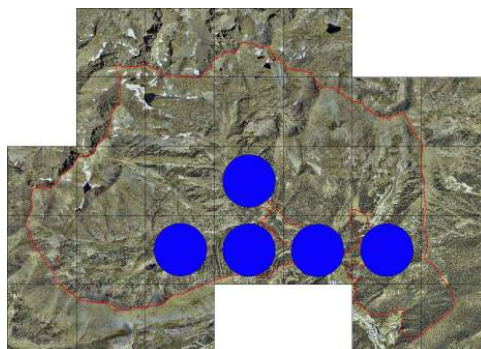
El ratolí de bosc ha sigut, després de la rata cellarda, l'espècie més capturada durant les campanyes de trampeig del 2006. A més, juntament amb l'esquirol, és el micromamífer que ha estat detectat en un major nombre de quadrats Lambert 1x1 (6 quadrats; 20,69%). L'hem localitzat en pràcticament tots els medis forestals de l'àrea d'estudi, sobretot prop de medis rupícoles (murs de pedra seca, etc.) o aquàtics (rius, fonts, etc.). Probablement és, juntament amb la rata cellarda, el micromamífer més ben representat i conspicu del parc.

Mapa de distribució del ratolí de bosc (*Apodemus sylvaticus*)

Rata cellarda *Eliomys quercinus* 5 q. / 17,24% / P / LC

La rata cellarda, espècie generalista, és el micromamífer que més freqüentment hem capturat durant les sessions de trampeig del 2006, així com durant les del 2001. L'hem localitzat en tota mena d'hàbitats, sempre que disposin de llocs on refugiar-se, des de les zones més baixes fins als 2.400 m. Així, l'hem capturat en tarteres, pinedes de pi roig, prats montans i subalpins, avetoses amb pi negre i besurt, etc. L'àrea de distribució real, doncs, deu ésser notablement superior a la representada aquí. Cal destacar que és una espècie fàcil d'observar al refugi de Comapedrosa.

Mapa de distribució de la
rata cellarda (*Eliomys quercinus*)

BIBLIOGRAFIA

- Aymerich, P., 2003. Estudi de la distribució de l'almesquera (*Galemys pyrenaicus*) a Andorra. Segon any (2003). BIOCOM (Biologia i Comunicació) SL i Departament de Medi Ambient del Govern d'Andorra. Informe inèdit.
- BIOCOM (Biologia i Comunicació) SL, 2001. Estudi de viabilitat i orientació estratègica per a la creació d'un espai natural protegit a l'àrea del Coma Pedrosa (La Massana). Comú de la Massana. Informe inèdit.
- BIOCOM (Biologia i Comunicació) SL, 2006. Pla Rector del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa. Versió preliminar. 15 de novembre del 2006. Comú de la Massana. Informe inèdit.
- Gosàlbez, J., 1987. *Insectívors i rosegadors de Catalunya. Metodologia d'estudi i catàleg faunístic*. Memòria núm. 13. Institució Catalana d'Història Natural. Institut d'Estudis Catalans. Ketres editoria.
- Gosàlbez J. i Luque-Larena, J. J., 2002. *Microtus gerbei* (Gerbe, 1879). Pp: 370-373. En: L. J. Palomo i J. Gisbert (eds). 2002. *Atlas de los Mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid.
- Herrero, J. i García-González, R., 2002. *Marmota marmota* (Linnaeus, 1758). Pp: 342-345. En: L. J. Palomo i J. Gisbert (eds). 2002. *Atlas de los Mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid.
- López-Fuster, M. J., 2002. *Sorex araneus* Linnaeus, 1758. Pp: 78-81. En: L. J. Palomo i J. Gisbert (eds). 2002. *Atlas de los Mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid.
- Martínez, E., 2000. Seguiment de les poblacions de micromamífers al Principat d'Andorra. 2ª temporada. *Hàbitats* núm. 4. pp 28-37. Maig del 2002.
- Palomo, L. J. i Gisbert, J., 2002. *Atlas de los Mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid, 564 pp.
- Román, J., 2002. *Talpa europaea* Linnaeus, 1758. Pp: 62-65. En: L. J. Palomo i J. Gisbert (eds). 2002. *Atlas de los Mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid.
- Ventura, J., 2002. *Neomys fodiens* (Pennant, 1771). Pp: 90-93. En: L. J. Palomo i J. Gisbert (eds). 2002. *Atlas de los Mamíferos terrestres de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza-SECEM-SECEMU, Madrid.

El present document és una versió simplificada i resumida de BIOCOM (BIOLOGIA I COMUNICACIÓ S.L.), 2007b. *Catàleg preliminar dels micromamífers del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa*. Comú de la Massana. Informe inèdit.

El document complet és consultable al Comú de la Massana, prèvia sol·licitud.